

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัยรุ่นเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต และเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงที่จะก้าวสู่การเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต มีความอยากรู้อยากเห็น ชอบทดลองหาประสบการณ์ใหม่ๆ โดยเฉพาะเรื่องเพศ อันเป็นผลมาจากการเจริญเติบโตและพัฒนาการตามวัย ซึ่งได้รับอิทธิพลจากฮอร์โมนภายในร่างกาย (สุชา จันทน์เอม, 2544; พรพิมล ไวทยางกูล, 2548)

ปัจจุบันการรับรู้ทัศนคติ ค่านิยม และแนวคิดของวัยรุ่นในเรื่องเพศเปลี่ยนไป โดยเห็นว่าการแสดงความรักต่อกัน เช่น การจูบมือ โอบกอด จูบ ในที่สาธารณะและการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่สามารถทำได้และเป็นเรื่องปกติ (สวนดุสิตโพล, 2547; พรพิมล ไวทยางกูล, 2548) ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย เช่น การเพิ่มขึ้นของสถานเริงรมย์ที่ก่อให้เกิดการข่มขืนทางเพศมากขึ้น สิ่งบันเทิง และสื่อโฆษณาสินค้าต่างๆ ที่มีนางแบบ คารา/นักแสดง นุ่งน้อยห่มน้อย โชว์เรือนร่างของผู้หญิง ซึ่งมีปรากฏทั่วไปทั้งในหน้าหนังสือพิมพ์ Internet VCD DVD และคลิปวิดีโอ ทำให้วัยรุ่นมีโอกาสได้เห็นและสัมผัสสื่อกระตุ้นทางเพศเหล่านี้มากขึ้น (อนเนก อารีพรพร, 2548) แต่ที่น่าเป็นห่วง คือ วัยรุ่นบางส่วนที่ใช้ Internet ผ่านห้องสนทนา (Chat room) นำไปสู่การนัดพบตามสถานที่ต่างๆ เพื่อทำความรู้จักกันให้มากขึ้น จนบางครั้งถึงขั้นเลยเถิดไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้ในสถานะเศรษฐกิจที่บีบคั้น วิถีชีวิตของพ่อแม่ถูกพันนาการด้วยภาระงาน บิคา มารดา ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว ทำให้ความใกล้ชิดและการใช้เวลาว่างกับลูกมีน้อยลง (กรมสุขภาพจิต, 2547) ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวเดียวกันจึงไม่แน่นแฟ้น มีลักษณะต่างคนต่างอยู่ ครอบครัวที่เคยทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูคอยดูแลเอาใจใส่หล่อหลอมพฤติกรรม และถ่ายทอดวัฒนธรรม ประเพณีค่านิยมทางเด็กขาดความรัก ความอบอุ่นจากครอบครัว ขาดที่ปรึกษา โดยเฉพาะในเรื่องเพศ และห่างเหินจากบิดามารดา

จากพัฒนาการตามวัยของวัยรุ่น โดยเฉพาะพัฒนาการทางเพศ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจดังกล่าวส่งผลให้วัยรุ่นเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานมากขึ้น จากการสำรวจพฤติกรรมและทัศนคติด้านเพศสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต โดยโครงการ ดูเร็กซ์ โกลบัล เซ็กซ์ เซอร์เวย์ (2005) พบว่า คนไทยร้อยละ 51.0 มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ป้องกัน และไม่รู้ประวัติของคนที่มิเพศสัมพันธ์ด้วย (ค่าเฉลี่ยทั่วโลกร้อยละ 47) มีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนมาแล้วเฉลี่ย 10.6 คน (ค่าเฉลี่ยทั่วโลก 9 คน) และร้อยละ 28.0 เคยมีเพศสัมพันธ์แบบ "วัน ไนท์ สแตนดท์" หรือความสัมพันธ์แบบชั่วข้ามคืน จากรายงานการวิจัยของเอแบคโพล (2548) พบว่า เขาชนอายุ 15-24 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร ประมาณ 100,000 คน ตั้งใจจะมีเพศสัมพันธ์ในวันวาเลนไทน์ ประมาณ 3-4 แสน หรือร้อยละ 29.4 เคยมีเพศสัมพันธ์ โดยจำนวนคู่นอนเฉลี่ยเท่ากับ 2 คน ในกลุ่มนี้ร้อยละ 23.8 นิยมมีคู่นอนประจำตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่น่าเป็นห่วง คือ ร้อยละ 22.7 ของกลุ่มวัยรุ่นที่เคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว ใช้เวลาในการสานความสัมพันธ์ไม่เกิน 1 วันก็ตกลงปลงใจมีเพศสัมพันธ์ด้วยกัน ร้อยละ 6.7 เคยมีกิจกรรมทางเพศพร้อมกันกว่า 2 คน ขึ้นไป (เช็กหมู) ร้อยละ 60 ไม่ใช้ถุงยางอนามัยหรือใช้บางครั้งเนื่องจากไว้ใจคู่นอน และวัยรุ่นที่มีแฟน

บริการทางเพศ มีจำนวนทั้งสิ้น 3,137 แห่ง ผู้ให้บริการทางเพศจำนวน 10,525 คน (กรมควบคุมโรค, 2548) ผู้ป่วยโรคเอดส์ 31,042 คน และมีสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวน 79 แห่ง นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับนี้พบว่า ส่วนใหญ่ยังมีความรู้เรื่องเพศศึกษาระดับปานกลาง และยังมีเรื่องใกล้ตัวอีกหลายเรื่องไม่ทราบ กลุ่มนี้มีทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสเชิงยอมรับมากขึ้น และเห็นว่าการทำแท้งควรเปิดกว้าง ดังนั้นประวัติการมีเพศสัมพันธ์ของกลุ่มเป้าหมายนี้ โดยเฉพาะเพศชายค่อนข้างสูง (ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และคณะ, 2543) จากรายงานการศึกษาของกรมสุขภาพจิต(2547) พบว่า นักศึกษาชายในจังหวัดภาคใต้ ร้อยละ 37 เคยมีเพศสัมพันธ์

จากสถานการณ์ปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไป ดังที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเพียงข้อมูลบางส่วนที่พบ ยังมีวัยรุ่นอีกเป็นจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบทางเพศแต่ไม่ได้เข้ารับบริการในสถานบริการของรัฐด้วยเงื่อนไขของข้อจำกัดทางวัฒนธรรมไทยบางประการ จึงทำให้ข้อมูลไม่ได้รับการเปิดเผยต่อสังคม โดยเฉพาะชื่อเสียงของครอบครัว และสถานศึกษาที่จะเสียหายตามมา หากปัญหาดังกล่าวไม่ได้รับการป้องกันหรือแก้ไขอย่างเร่งด่วน จึงเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งเพราะนั่นหมายถึงอนาคตของเยาวชนไทยกำลังถูกทำลายลง ซึ่งอาจจะส่งผลเสียหายต่อการพัฒนาประเทศในอนาคตอีกด้วย และในภาคใต้อาจมีองค์ความรู้ในเรื่องดังกล่าวน้อยมาก ประกอบกับบริบททางด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นๆ ดังนั้นการทราบพฤติกรรมทางเพศ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อำเภอเมือง ของจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคใต้ จึงเป็นข้อมูลที่จำเป็นสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนป้องกันและแก้ปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ได้ ตลอดจนเป็นการสนองต่อนโยบายของรัฐบาลภายใต้โครงการ Healthy Thailand ในยุทธศาสตร์พัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพโดยมีกลยุทธ์หลักที่สำคัญบางประการ เช่น เสริมสร้างคนไทยแข็งแรง ให้ลด ละ เลิกพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ

2. คำถามการวิจัย

2.1 พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อำเภอเมือง ของจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคใต้เป็นอย่างไร

2.2 ปัจจัยที่ศึกษา มีความสัมพันธ์การมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อำเภอเมือง ของจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคใต้หรือไม่ อย่างไร

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อำเภอเมือง ของจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคใต้

3.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อำเภอเมือง ของจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคใต้

4. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษารั้วนี้ศึกษานักศึกษาชายและหญิงที่กำลังศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อำเภอเมือง ของจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคใต้ จำนวน 3 แห่ง ปีการศึกษา 2549 ระหว่างเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ 2550

5. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

วัยรุ่น หมายถึง นักศึกษาชายและหญิงที่มีอายุอยู่ระหว่าง 15-25 ปี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อำเภอเมือง ของจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคใต้ ปีการศึกษา 2549

การมีเพศสัมพันธ์ หมายถึง การร่วมเพศเฉพาะกับเพศตรงข้ามเท่านั้น

พฤติกรรมทางเพศ หมายถึง การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาชายและหญิง ประกอบไปด้วย อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก บุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ ระยะเวลาในการสานความสัมพันธ์ การใช้ถุงยางอนามัย สาเหตุสำคัญที่มีเพศสัมพันธ์ สถานที่ที่มีเพศสัมพันธ์ จำนวนคู่นอนในปัจจุบัน ประสบการณ์การตั้งครรภ์ การทำแท้งและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ปัจจัยนำ หมายถึง ปัจจัยที่เป็นพื้นฐาน และก่อให้เกิดแรงจูงใจในการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งได้จากประสบการณ์ในการเรียนรู้ของนักศึกษา ได้แก่ ทักษะติดต่อการมีเพศสัมพันธ์ การรับรู้ผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ และการรับรู้ความรุนแรงของโรคเอดส์

ปัจจัยเอื้อ หมายถึง สิ่งที่เป็นแหล่งทรัพยากร สถานที่ และสถานการณ์ที่จะเอื้อให้นักศึกษามีเพศสัมพันธ์ ได้แก่ ลักษณะการพักอาศัยขณะเรียนในปัจจุบัน การมีนัดและอยู่ตามลำพังกับเพศตรงข้าม การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การใช้สิ่งเสพติด และการเที่ยวสถานเริงรมย์

ปัจจัยเสริม หมายถึง ผลสะท้อนที่ได้รับหรือคาดว่าจะได้รับจากบุคคลหรือสื่อต่างๆ อาจช่วยสนับสนุนหรือยับยั้งให้นักศึกษามีเพศสัมพันธ์ ได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมในครอบครัว พฤติกรรมเสี่ยงของกลุ่มเพื่อนสนิท และการรับสิ่งกระตุ้นทางเพศจากสื่อ

ทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อการมีเพศสัมพันธ์ ของนักศึกษาวัยรุ่น

การรับรู้ผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ หมายถึง การตีความจากมุมมอง จากประสาทสัมผัสและประสบการณ์ของตนเองถึงโอกาสเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ ผลกระทบทางด้านจิตใจ ด้านเศรษฐกิจและสังคม

การรับรู้ความรุนแรงของโรคเอดส์ หมายถึง การตีความจากมุมมอง จากประสาทสัมผัสและประสบการณ์ของตนเองถึงอันตรายที่อาจถึงขั้นคุกคามต่อชีวิต เกิดความพิการ หรือเจ็บป่วยเรื้อรัง มีผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

การมีนัดและอยู่ตามลำพังกับเพศตรงข้าม หมายถึง การที่วัยรุ่นมีนัดกับเพศตรงข้ามเพื่อไปเที่ยว และอยู่ในที่ลับตาตามลำพังสองต่อสองกับเพื่อนต่างเพศ

พฤติกรรมเสี่ยงของกลุ่มเพื่อนสนิท หมายถึง ความคิด หรือความรู้สึกของวัยรุ่นเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงของกลุ่มเพื่อนสนิทในกลุ่มที่วัยรุ่นคบหา ไปเที่ยวร่วมกันและทำกิจกรรมร่วมกัน ที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ได้แก่ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การเสพยาเสพติด การเที่ยวสถานเริงรมย์ การมีกิ๊ก การอ่านหนังสือ ไป ดูวีซีดี ดีวีดี ไป และการดูเวปไป การมีเพศสัมพันธ์ การขายบริการทางเพศ และการตั้งครรภ์

การรับสิ่งกระตุ้นทางเพศจากสื่อ หมายถึง พฤติกรรมการรับสิ่งกระตุ้นให้เกิดความสนใจในเรื่องเพศสัมพันธ์และก่อให้เกิดความรู้สึกทางเพศ ได้แก่ หนังสือ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร ภาพยนตร์ วีซีโอ วีซีดี ดีวีดี และอินเทอร์เน็ต

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมในครอบครัว หมายถึง วิธีปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม ซึ่งบิดา มารดาหรือผู้ปกครองใช้ในการอบรมสั่งสอนเลี้ยงดูวัยรุ่นซึ่งเป็นรูปแบบที่มีผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น มี 2 รูปแบบคือ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด

ความสัมพันธ์ในครอบครัว หมายถึง การที่บุคคลที่เป็นวัยรุ่นมีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่ช่วยเสริมสร้างความผาสุก และความมั่นคงในครอบครัว ประกอบด้วย การชื่นชมคุณค่าของสมาชิกในครอบครัว การติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างกัน และการยอมรับซึ่งกันและกัน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทาง และมาตรการที่เหมาะสม ในการป้องกันปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่นต่อไป